

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ГЕОГРАФІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра фізичної географії та раціонального природокористування**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декаан географічного факультету
Іван Калинич /Іван КАЛИНИЧ/
« 30 » червня 2022 року



СИЛАБУС ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**СПЕЦКУРС З ПРОБЛЕМ ВИКЛАДАННЯ ГЕОГРАФІЇ В ЗЗСО (НОВІТНІ
ТЕХНОЛОГІЇ ВИКЛАДАННЯ)**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціальність	014.07 Середня освіта (Географія)
Освітня програма	Географія
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Назва курсу	Спецкурс з проблем викладання географії в ЗЗСО (новітні технології викладання)
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра «Фізичної географії та раціонального природокористування»
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Антонюк О.С.
Профайл викладачів	https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/geograph-fiz_geo/staff
E-mail	oksanaantonuk43@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	https://e-learn.uzhnu.edu.ua/course/view.php?id=969
Мова викладання	Українська
Тривалість курсу	4/120
Обсяг курсу	Аудиторних годин 60, лекційних 36 год., лабораторних 24 год., самостійних 60 год.
Формат курсу	Очний
Анотація до курсу	Даний курс ознайомлює студентів із новітніми технологіями викладання географії у ЗЗСО, проблематикою викладання географії в загальноосвітній школі, особливостями викладання даного предмету з допомогою новітніх технологій, програм, розробок. Для студентів географічного факультету ДВНЗ «УжНУ».
Ключові слова	Новітні технології географії, загальна середня освіта, уроки географії, проблеми викладання географії.
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення навчальної дисципліни «Спецкурс з проблем викладання географії в ЗЗСО (новітні технології викладання)» є сформувані у студентів знання теоретичних засад методики викладання географії, розвивати їхнє творче методичне мислення, вміння раціональної організації власної педагогічної праці та методичні вміння, знання та вміння використовувати сучасні технології при навчанні географії, спрямовані на виконання функцій вчителя сучасної школи.</p> <p>Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 1); - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя (ЗК -2); - здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК – 3); - здатність спілкуватися іноземною мовою (ЗК – 6); - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК -7); - навички використання інформаційних і комунікаційних технологій (ЗК- 8);

	<ul style="list-style-type: none"> - здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів) (ЗК- 9); - здатність до адаптації та дії в новій ситуації (ЗК -10); - здатність до формування в учнів ключових і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків (ФК- 1); - володіння основами цілепокладання, планування та проектування процесу навчання учнів (ФК- 2); - здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (ФК- 7); - здатність доцільно і критично використовувати географічні поняття, концепції, парадигми, теорії, ідеї, принципи для пояснення письмовими, усними та візуальними засобами явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, державному, локальному) (ПК- 2); - здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі (світу), материків і океанів, України (ПК- 3); - здатність розуміти та пояснювати особливості природних компонентів і об'єктів у сферах географічної оболонки, взаємозв'язки в ландшафтах (ПК-4); - здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів і форм організації життя людей (ПК- 5); - здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати й пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України та свого регіону (ПК- 6); - здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній і позашкільній роботі з учнівською молоддю (ПК -7).
<p>Пререквізити курсу</p>	<p>Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Спецкурс з проблем викладання географії в ЗЗСО (новітні технології викладання)» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми «Географія»:</p> <p>ОК 2.9 «Фізична географія материків та океанів і методика її навчання»;</p> <p>ОК 2.10 «Фізична географія і природно-ресурсний потенціал України та методика її навчання»;</p> <p>ОК 2.16 «Вступ до фаху за спеціальністю «Середня освіта (Географія)»;</p> <p>ОК 1.12 «Педагогіка з основами педмайстерності»;</p> <p>ОК 2.17 «Методика викладання географії в закладах загальної середньої освіти»</p> <p>ОК 2.19 « Сучасні інформаційні технології в професійній діяльності вчителя географії»</p> <p>ОК 2.20 «Шкільне географічне краєзнавство»</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>На підставі вивчення курсу студенти повинні</p> <p>Знати зміст, структуру, методичний апарат шкільних програм, підручників та аналізувати їх з теоретичних позицій дидактики й психології - РН 1, 3,5,6,7;</p> <p>Знати зміст та основні форми навчання у вищому педагогічному закладі освіти, види і форми перевірки й оцінки знань, умінь та навичок студентів, інформаційні технології їх подання - РН 12,13,22;</p> <p>Уміти розкрити місце педагогічної практики у професійній підготовці, шляхи формування культури педагогічного спілкування; вимоги до навчальних досягнень учнів з географії у сучасній профільній школі - РН 6,11,23;</p> <p>Вміти володіти педагогічними технологіями та розуміти особливості</p>

	<p>їхнього застосування у навчально-виховному процесі визначати, формулювати та реалізовувати основні дидактичні, виховні і розвиваючі цілі уроків географії у класах профільної школи - РН 22,23,24;</p> <p>Вміти орієнтуватись у системі освіти в Україні, принципах її побудови, аналізувати елементи навчально-виховного процесу, досліджувати педагогічні явища з метою розв'язання педагогічних проблем - РН 6,7,14,22;</p> <p>Сприяти формуванню особистості майбутнього педагога, розвитку його культури, ерудиції, здійснювати виховну функцію, пов'язану з реалізацією на уроках принципів навчання географії – краєзнавчого, екологічного, економічного та формування наукового світогляду школярів - РН 11,22,23.</p>						
<p>Навчальні техніки та методи, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності – лекції.</p> <p>Наочні методи – ілюстрації, використання картографічних, демонстраційних матеріалів.</p> <p>Практичні методи – виконання лабораторних робіт.</p> <p>Методи контролю та самоконтролю – виконання самостійної роботи, усна та письмова перевірка знань.</p>						
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Технічні засоби: дидактичні матеріали, сайт електронного навчання, презентаційні матеріали.</p> <p>Обладнання: навчальні настінні карти (фізичні, економічні, політичні) материків та окремих країн, атласи, методичні матеріали з курсу.</p>						
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Критерії оцінювання модульної контрольної роботи</p> <p>Модульний контроль проводиться у формі аудиторної письмової контрольної роботи з тем змістовного модуля. На модульну контрольну роботу відводиться 50 балів. Модульний контроль- форма контролю на яку відводиться 50 балів, проводиться у вигляді письмової контрольної роботи. Контрольною роботою передбачено відповіді на питання трьох рівнів. Питання першого рівня оцінюються у 5 балів, їх два- загалом 10 балів. Питання другого рівня оцінюються у 10 балів, їх два – загалом 20 балів. Питання третього рівня – тестові, оцінюються по одному балу, загальною кількістю 20. Максимальна сума балів за модульну контрольну роботу – 50.</p> <p>Критерії поточної модульної оцінки знань студентів</p> <table border="1" data-bbox="464 1451 1481 2076"> <thead> <tr> <th data-bbox="464 1451 676 1563">Письмова контрольна робота</th> <th data-bbox="676 1451 1481 1563">Критерії оцінки</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="464 1563 676 1821">40-50</td> <td data-bbox="676 1563 1481 1821">повністю розкрито сутність понять, дане його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення. В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.</td> </tr> <tr> <td data-bbox="464 1821 676 2076">25-40</td> <td data-bbox="676 1821 1481 2076">достатньо повно розкрито сутність питань та понять, обґрунтовано під час письмових відповідей, в основному розкрито зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</td> </tr> </tbody> </table>	Письмова контрольна робота	Критерії оцінки	40-50	повністю розкрито сутність понять, дане його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення. В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.	25-40	достатньо повно розкрито сутність питань та понять, обґрунтовано під час письмових відповідей, в основному розкрито зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
Письмова контрольна робота	Критерії оцінки						
40-50	повністю розкрито сутність понять, дане його чітке визначення або проаналізовано і зроблено висновок з конкретного теоретичного положення. В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань.						
25-40	достатньо повно розкрито сутність питань та понять, обґрунтовано під час письмових відповідей, в основному розкрито зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.						

15-25	не в повному обсязі розкрито суть теоретичних питань, поверхневе володіння навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
5-15	студент частково володіє навчальним матеріалом, не взмозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
0-5	студент не володіє навчальним матеріалом та не взмозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий контроль знань – залік, проводиться у формі усної перевірки знань – відповідей на питання для підсумкового контролю. Допуск до заліку надається за умови написання першої та другої модульних контрольних робіт. Залік може виставлятися автоматично за умови набору студентом 60 балів за обидва модулі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	Визначення знань студента
90 – 100	A	відмінно	зараховано	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки,

					повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому
	82-89	В		добре	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
	74-81	С			Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного

					контролю в цілому виконав не повністю.
	64-73	D	задовільно		Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
	60-63	E			Засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
	35-59	FХ	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст

					більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.
Підсумковий контроль, форма	<p>Форми поточного контролю: лабораторні роботи, усне опитування, робота з картами, тестування, самостійна робота, підготовка презентацій та рефератів за темами.</p> <p>Форма модульного контролю: модульна контрольна робота.</p> <p>Форма підсумкового семестрового контролю: залік.</p>				
Зміст курсу	<p style="text-align: center;"><i>Змістовий модуль 1.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Завдання, структура і зміст сучасних курсів шкільної географії.</i></p> <p>Тема 1. Завдання, структура і зміст сучасних курсів шкільної географії. Сучасні проблеми методики навчання географії. Удосконалення змісту і структури шкільної географічної освіти. Розробка нових навчальних програм. Навчально-методичне і дидактичне забезпечення географічних курсів у школі. Підвищення ефективності позакласної роботи з географії. Створення нових технологій навчання. Проблема комплексного використання на уроках географії традиційних і нестандартних методів, засобів та форм навчання.</p> <p>Тема 2. Методи педагогічних наукових досліджень у шкільній географії. Основні етапи методичного дослідження. Педагогічні та методичні аспекти існуючих проблем шкільного курсу географії та методики його навчання. Основні напрями перспективних досліджень.</p> <p>Тема 3. Принципи навчання географії. Закономірності і принципи навчання. Принципи навчання як основні правила, провідні положення, що забезпечують навчальну діяльність. Загальнодидактичні та</p>				

специфічні принципи навчання.

Тема 4. Методи навчання географії. Поняття про методи й методичні прийоми навчання географії, їх специфічні особливості. Сучасні класифікації методів навчання. Досвід учителів географії у розробці та творчому застосуванні методів і методичних прийомів навчання.

Тема 5. Засоби навчання географії та їх класифікація. Сучасна класифікація засобів навчання з географії. Натуральні об'єкти. Зображення натуральних об'єктів і явищ (об'ємні моделі, картини, малюнки, відеофільми, мультимедійні програми). Описи і зображення предметів і явищ за допомогою умовних засобів (картографічні, графічні, схематичні). Прилади для відтворення та аналізу явищ природи і господарської діяльності людини.

Тема 6. Дидактичні можливості інтерактивної дошки і комп'ютерних навчальних програм. Забезпечення пізнавальної активності школярів. Оптимальне поєднання слова учителя і наочності. Досвід учителів географії з ефективного використання у навчальному процесі засобів навчання.

Тема 7. Використання комп'ютерних технологій на уроках географії у ЗЗСО. Програмоване навчання на уроках географії. Переваги програмованого навчання: оптимізація управління процесом засвоєння географічних знань, оперативне отримання зворотної інформації від учнів, чітка система контролю і оцінювання знань, індивідуалізація навчання.

Тема 8. Роль учителя у навчальному процесі з географії під час застосування комп'ютерів та новітніх технологій. Організація самостійної пізнавальної діяльності школярів. Здійснення оперативного керування та надання конкретної допомоги.

Тема 9. Використання електронних атласів і навчальних посібників на уроках географії. Проблема створення сучасних електронних підручників з географії.

Змістовий модуль 2.

Тема 10. Проблемний підхід як необхідна умова сучасного навчання географії в ЗЗСО. Географічні судження. Логічні зв'язки між ними. Розвиток географічного мислення. Закономірність як принцип наукового пізнання. Використання законів логіки у навчально-виховному процесі з географії.

Тема 11. Поняття про нетрадиційні методики навчання географії. Нестандартні підходи до вивчення курсів шкільної географії в Україні. Структурно-логічні схеми (СЛС) О.Я. Скуратовича. Їх можливості для вдосконалення навчання в курсах фізичної географії.

	<p>Вимоги до складання та використання СЛС на уроках.</p> <p>Тема 12. Дидактичні можливості опорно-інформаційних схем (ОІС) для підвищення ефективності навчального процесу.</p> <p>Тема 13. Методичні особливості та проблеми вивчення курсів «Природознавство» та «Рідний край» у 5 класі. Урахування вікових особливостей учнів 5 класу при виборі форм і методів навчання.</p> <p>Тема 14. Методичні особливості вивчення курсу "Загальна географія" (6 клас). Організація та методика проведення навчальних екскурсій. Застосування активних методів і форм навчання в 6 класі. Досвід навчання з виконанням схематичних засобів (ЛОС, СЛС, ОІС).</p> <p>Тема 15. Курс “Материки та океани” (7 клас): методичні особливості вивчення курсу, його навчально-методичне забезпечення, нетрадиційні авторські методики у 7 класі. Формування прийомів навчальної роботи. Прийоми складання комплексних описів природи різних територій.</p> <p>Тема 16. Інтерактивні форми навчання в курсах географії України у 8-9 класах. Методика організації та проведення навчальних конференцій, диспутів, вікторин, рольових та ділових ігор, тематичних атестацій.</p> <p>Тема 17. Особливості навчання географії у старшій школі. Проблема профільного навчання географії у старшій школі. Багатоваріантність авторських навчальних програм для профільного навчання. Створення навчально-методичного забезпечення для вивчення географічних курсів у 10- 11 класах.</p> <p>Тема 18. Методика організації і проведення лекцій, семінарів, практикумів, заліків, самостійної роботи учнів у ЗЗСО.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андрєєва В.М. Нестандартний урок географії. – Харків: Основа, 2006.– 234 с. 2. Географія. 6-11 клас: навчальні програми, методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2016/2017 н. р. з коментарем провідних фахівців. – Х.: Видавництво «Ранок», 2016. – 96 с. 3. Державний стандарт базової і повної середньої освіти (витяг) // Географія. – 2004. – № 3 (7). – [Внесок 1] – С. 1–8. 4. Довгань Г.Д. Інтерактивні технології на уроках географії. – Х.: Основа, 2005. – 128 с. 5. Дидактика географії: монографія (електронна версія) / В.М. Самойленко, О.М. Топузов, Л.П. Вішнікіна, І.О. Діброва. – К. : Ніка-

	<p>Центр, 2013. – CD, ISBN 978-966-521-619-3. – 570 с.</p> <p>6. Загальна методика навчання географії: підручник [з грифом МОНМС України] / О.М. Топузов, В.М. Самойленко, Л.П. Вішнікіна. – К : ДНВП "Картографія", 2012. – 512 с.</p> <p>7. Концепція географічної освіти в основній школі /Інститут педагогіки НАПН України /за заг. ред.: О.М. Топузов, О.Ф. Надтока, Л.П. Вішнікіна, А.С. Доброскок та ін. – К.: Педагогічна думка, 2014. – 30 с.</p> <p>8. Проблеми викладання географії у школі: Конспект лекцій /укл. Кирилюк С.М. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2011. – 124 с.</p> <p style="text-align: center;">Допоміжна література</p> <p>1. Бабешко О.О. Методика навчання географії: посібник [для вчителів і студентів-географів педуніверситетів] / О.О. Бабешко. – Умань: АЛМІ, 2005. – 263 с.</p> <p>2. Житник Б.О. Групові форми організації навчання // Географія. – 2008. –№ 4. – С. 9-13.</p> <p>3. Кобернік С.Г. Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів з методики навчання географії у контексті розвитку вищої школи в Україні [Електронний ресурс] / С.Г. Кобернік // Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Педагогіка. – 2015. - № 1. – С. 29-35. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NZTNPU_ped_2015_1_8</p> <p>4. Кобернік С., Терепищій С. Метод проектів як прояв сучасної філософії освіти в шкільних курсах географії // Географія та основи економіки в школі, 2007, № 4. – С. 3-8.</p> <p>5. Топузов О.М. Методика викладання економічної та соціальної географії світу: 10 кл. / О.М. Топузов, Л.В. Тименко. – К. : А.С.К., 2005. – 128 с.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>1. Підручники для вивчення навчальної дисципліни:</p> <p>Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в основній і старшій школі у загальноосвітніх навчальних закладах з навчанням українською мовою у 2017/18 навчальному році [Електронний ресурс] / Міністерство освіти і науки, 2017. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/</p> <p>2. Освітні портали:</p> <p>Географічний портал (статті з методики викладання географії) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://geografica.nct.ia/publ/galuzi^2:cografij_i/mctodika_vikladannja</p>

	<p>gcografiji/.</p> <p>Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show.</p> <p>Каталог географічних ресурсів для уроків географії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.georo.ru/resources/</p>
<p>Питання для підсумкового контролю</p>	<p>Питання для підсумкового контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Авторські методики навчання географії в школах України. Досвід їх використання творчопрацюючими вчителями. 2. Аналіз уроку географії. Комплексне значення педагогічного аналізу освітньої діяльності. Методика проведення аналізу уроку. 3. Види письмових робіт для оцінювання навчальних досягнень школярів з географії. Методика їх організації та проведення. 4. Види усного опитування на уроках географії. Їх мета, особливості організації та методика проведення. 5. Вимоги суспільства до особистості та рівня фахової підготовки сучасного вчителя географії. 6. Вікторина як інтерактивна форма занять з географії. Її мета, структура та методика проведення. 7. Географічна складова у Державному стандарті базової і повної середньої освіти. 8. Географічна освіта у 8-9 класах з допрофільною підготовкою та профільних класах старшої школи. Методичний аналіз програм з географії для профільного навчання. 9. Географічний комплекс загальноосвітньої школи. Його склад та значення для організації навчально-виховного процесу з географії. 10. Географічний майданчик. Його значення та можливості для організації освітнього процесу з географії. 11. Географічні гуртки. Їх мета, завдання та методика організації в закладах загальної середньої освіти. 12. Географічні зв'язки та закономірності. Методи, прийоми і засоби формування знань про причинно-наслідкові зв'язки та залежності на уроках географії. 13. Географічні карти та прийоми роботи з ними. Метод роботи з картою, особливості його використання під час вивчення різних курсів географії в школі. 14. Дидактичні ігри (рольові, ділові тощо) як інтерактивна форма навчання на уроках географії. Мета, структура та методика проведення дидактичних ігор. 15. Диспут як інтерактивна форма навчання географії. Дидактична мета, завдання та методика проведення навчальної дискусії. 16. Загальнодидактичні та спеціальні принципи навчання, які застосовуються на уроках географії. Їх значення та методика реалізації. 17. Загальноосвітні та світоглядні завдання і функції шкільної

географічної освіти. Концепція змісту географічної освіти у загальноосвітній школі.

18. Засоби навчання географії, які відтворюють натуральні об'єкти та явища. Їх склад, значення та методика застосування.
19. Інтерактивні форми проведення уроків з географії. Їх види, значення та методичні особливості організації.
20. Кабінет географії у школі. Його значення, обладнання, основні елементи та вимоги щодо оформлення.
21. Класифікація засобів навчання географії. Проблема класифікації засобів у працях українських та зарубіжних педагогів.
22. Класифікація методів навчання географії. Проблема класифікації методів у працях українських і зарубіжних педагогів.
23. Конференція як інтерактивна форма організації занять з географії. Методика організації та проведення навчальних конференцій.
24. Спеціальні принципи навчання географії. Красназавчий принцип як один з провідних у процесі формування географічних компетенцій.
25. Листи опорних сигналів (ЛОС) як нетрадиційний засіб вивчення курсів фізичної географії.
26. Методика застосування ЛОС на уроках.
27. Методичні посібники з географії для вчителя. Їх різновиди та значення для роботи у закладах загальної середньої освіти.
28. Методи педагогічного наукового дослідження експериментально-емпіричного рівня, які використовуються у шкільній географії. Їх склад та аналіз.
29. Методи педагогічного наукового дослідження теоретичного рівня, які використовують у шкільній географії. Їх склад та аналіз.
30. Можливості використання комп'ютерних технологій для підвищення ефективності навчання.
31. Методичні особливості застосування інтерактивної дошки та смарт засобів на уроках географії.
32. Наочні посібники як засіб навчання географії. Їх різновиди, значення та методика використання.
33. Натуральні об'єкти як засіб навчання географії. Їх види, значення та методика застосування на уроках.
34. Опорно-інформаційні схеми (ОІС) як нетрадиційний засіб навчання географії в школі. Методика застосування ОІС на уроках географії.
35. Підручники та посібники для вивчення географії в школі, їх методичний аналіз.
36. Педагогічний експеримент. Його суть, види, методика організації і проведення.
37. Основні етапи методичного дослідження актуальних проблем шкільної географічної освіти.
38. Підготовка вчителя географії до уроку. Основні етапи, їх мета та зміст.
39. Підготовка та проведення навчальних екскурсій з географії. Зміст, мета та завдання екскурсій у природу та на виробництво.

40. Підручники з географії та прийоми роботи з ними. Дидактичний комплекс сучасного підручника та його методичні можливості.
41. Планування навчально-виховної роботи з географії. Види планування. Їх значення та методичні особливості.
42. Поєднання і взаємозв'язок різних методів навчання на уроках географії.
43. Практичні методи навчання географії. Їх види, значення та методика застосування.
44. Практичні роботи та дослідження в шкільних курсах географії. Їх значення, класифікація, методика організації та проведення.
45. Предмет вивчення та основні проблеми дослідження методики навчання географії на сучасному етапі.
46. Проблемний підхід на уроках географії. Його мета, завдання та можливі варіанти застосування.
47. Проблема активізації пізнавальної навчальної діяльності школярів.
48. Проблемне навчання, його суть, мета і шляхи та етапи реалізації.
49. Словесні методи навчання географії. Їх види, значення та методика застосування на уроках.
50. Статистичні матеріали в курсах шкільної географії. Їх різновиди, значення та методика використання.
51. Структура і зміст загальної методики навчання географії. Її значення для вдосконалення освітнього процесу з географії.
52. Структура і зміст окремих методик навчання географії. Їх специфічні особливості.
53. Структурно-логічні схеми (СЛС) як нетрадиційний засіб вивчення географії в школі. Методика застосування СЛС на уроках географії.
54. Сучасна структура шкільної географічної освіти та проблема її удосконалення.
55. Сучасні проблеми розвитку шкільної географії та методики її навчання в Україні.
56. Перспективи вдосконалення дидактичної системи навчання географії.
57. Використання інформаційно-комунікативних технологій та технічних засобів навчання на уроках географії. Їх значення, різновиди та методика застосування.
58. Інтерактивна дошка і смарт засоби, їх дидактичні можливості.
59. Типи уроків з географії за основною дидактичною метою. Їх класифікація, значення та методичний аналіз.
60. Типові плани-характеристики в курсах шкільної географії. Їх значення та методика застосування на уроках.
61. Туристсько-краєзнавча робота в школі. Її мета, зміст, методика організації та проведення.
62. Форми організації навчально-виховного процесу з географії. Їх значення, зміст та методичні особливості.
63. Характеристика групової форми навчання на уроках географії. Методичні особливості її організації.
64. Характеристика інтерактивних методів і прийомів навчання

географії. Переваги дидактичних ігор.

65. Шкільна лекція як форма навчання географії. Її завдання, структура та методика проведення.